

# Lumina Satelor

Foaie săptămânală pentru popor.

## PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . Lei 40—  
Pe o jumătate de an . . . . . „ 20—  
Pe un pătrar de an . . . . . „ 10—

== Un număr 1 Leu. ==

## REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

## ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Măcelarilor 45.

## PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

## 1000.

Iată un număr și poate mulți se vor gândi că e vorba de bani. Dar acest număr nu înseamnă bani ci altceva. Iată ce. Foaia noastră s'a trimis ca număr de probă tuturor cetitorilor dela fosta foaie «Gazeta Popului». Din acești numeri 1000 s'au întors înapoi cu vestea că cei adresați se află acum în altă țară, în Jugoslavia. Noi socotim că un lucru de mare jale ieste acesta. Parcă-i vedem pe cei 1000 de țărani-cetitori cum în vremea înfricoșatului războiu desfăceau săptămână de săptămână gazeta și sorbiau din ea credința și nădejdea învierii noastre naționale. Ei însă n'au ajuns bucuria praznicului. O graniță sucită și neftrească s'a pus fără de veste între noi și ei. Dureroasă poveste! Și mai dureroasă când ne dăm seama că noi n'am făcut tot ceea ce trebuia și se putea face, ca să nu rămână această graniță ce taie în corpul neamului nostru. Și nu facem nici azi ceea ce ar trebui să facem!

Unde ieste datoria noastră de a ne cere într'un glas pe frații perduți? Unde ieste jurământul nostru de ieri că nu vom da odihnă oaselor noastre până va sta aceasta graniță pusă de alții între noi? Le am uitat și în locul lor săpăm tranșee politice și punem granițe politice și sufletești între noi. Cât de mare va fi durerea celor despărțiți de noi cu granițe nedrepte când vor înțelege ce se petrece aici în țara lor mamă! Cum vor suspina când vor simți că i-am uitat și când vor auzi că ne cernim foile în negru nu pentru pierderea lor ci pentru hărțueli politice.

Casa României-Mari nu cuprinde pe toți frații noștri în ea. Mai avem încă un milion de Români sub oblăduiri străine. Ce face ocârmuirea noastră pentru ei? Ce facem noi? Să nu-i uităm. Sunt sânge din sângele nostru.

I. T.

## Un păcat neiertat.

Nu de mult, iaca de vreo 2—3 ani numele «România mare» se scria pe păreți, se striga pe străzi și se cânta cu însuflețire pe tot locul. Acum de o vreme încoace a început a se rosti acest nume cu zimbete de batjocură, a început chiar a se râde de acest nume.

Este lucrul acesta o mare nesocotință, un mare păcat, o neiertată greșală. De ce? De aceea, pentru că această Românie Mare nu este numai a noastră a celor cari trăim în ea, ci ea este și a celor cari dorm în pământul ei.

Această Românie Mare a răsărit din nădejdi și așteptările, din jertfele și suferințele de veacuri ale părinților, moșilor și strămoșilor noștri din toate vremurile. Românie Mare a înviat din suferințele și moartea mucenicilor neamului nostru.

Capul lui Mihai Viteazul, fluerul lui Iancu, roata dela Alba Iulia dimpreună cu ceilalți mulți mucenici și celelalte multe Golgote — sunt în casa României Mari ca și altarul și icoanele în biserică. Să rădem așadar de Românie noastră, ar însemna tot atât ca și cum am râde în fața altarului și a sfintelor icoane din sfânta biserică.

Dar aceste jertfe poate sunt prea vechi și de aceea poate că le-am uitat. Avem însă și altele mai nouă.

Numai câțiva ani ne despart de războiul ce a trecut și de aceia cari muriau în el strigând: «Trăiască România Mare». Abia s'a răcit sângele lor și iată noi am ajuns să rădem de ei și rodul jertfei lor.

Intre cei mulți cari au suferit moarte de martir pentru învierea României Mari a fost și locotenentul George Filip. A fost prins de dușmani și omorât în chipul cel mai îngrozitor. I s'a tăiat bucată de bucată din carnea lui, iar iel după fiecare tăietură striga: «Trăiască România Mare».

Așa a strigat de 40 de ori după 40 de tăieturi, până ce în sfârșit i s'a tăiat limba și și-a dat sufletul.

Oasele lui sfărâmate încă nu s'au topit în pământ pentru ca noi să uităm jertfa lui de mucenic.

Iată pentru ce am zis că e o mare nesocotință să rădem noi de

numele «România Mare». Mai mult chiar, e un păcat.

Eu, care scriu aceste rânduri, fraților Români, sunt preot și ca preot cunoscător de păcate iată amin zic vouă, că a râde și a lua în batjocură numele «România Mare» este un păcat tot atât de mare ca și călcarea unei porunci din poruncile bisericii.

Nu merg bine lucrurile în această țară? Să ne întrebăm nu cumva și noi suntem de vină, nu cumva muncim mai puțin ca oricând și risipim mai mult ca oricând, — dar să nu rădem de casa clădită pe moaștele mucenicilor noștri.

S'au prea înmulțit mișei și pungașii în această Românie Mare? Avem tot dreptul să strigăm după ei, să ne ridicăm și să le deschidem ușile temnițelor și ocnelor — dar n'avem drept să rădem de însași casa noastră și jertfele din temelii ei.

De câteori uităm acest lucru și luăm în deșert și batjocură numele «România Mare» eu socot că ar trebui să sară morții din pământ și să ne tragă câte o palmă.

Părintele Trifa.

## Din lumea largă.

La Genova nu sunt semne să se poată face o mare ispravă cu sfatul de pace plănuțit a se ținea acolo. Francezii au cerut amânarea sfatului pe 3 luni, iar Mica Înțelegere adevăată Românie, Iugoslavia și Cehoslovacia s'au înțeles să pășească împreună și să se apere împreună dacă careva din popoarele bătute ar cere schimbare păcilor făcute la Versailles și Trianon.

Precum se vede încă multă vreme vor mai pluti deasupra capului nostru neînțelegerile și primejdiile în loc de «pacea lumii» vestită de Hristos.

Intre Turcia și Grecia a încetat războiul și Puterile cercă acum să facă pace între ei. Dar de altă parte din Egipt și India să aud vești de tulburări.



De prin sate. Tinerimea din comuna filie *Netuș* (matera Hendorf) de pe valea Hârtibaciului a aranjat la 9/22 Ianuarie o foarte frumoasă și reușită petrecere împreună cu teatru. Venitul curat de 200 Lei s'a trecut la fondul cumpărării unui clopot în locul celui dus de dușmani.

Toată lauda se cuvine locuitorilor din mica comună indeosebi harnicului cassar comunal Ilie Șandru. Această mână de oameni fără multă carte au arătat încă odată cât de adevărate sunt vorbele: «*pușini* buni și însuflețiți *mult* pot face împreună. Să trăiască să mai facă!

*Unul din cei de față.*

## Răvaș politic.

Partidul național ardelenesc și-a publicat lista candidaților de deputați și senatori pentru toate cercurile. Din 118 cercuri, câte sunt dincoace de Carpați, au pus candidați în 92.

Și partidul național-liberal dela cărmă s'a înțeles cine și unde se candideze. Dar, ca partid ce se organizează acum proaspăt în Ardeal, în unele cercuri n'a statorit încă numele candidaților. Partidul vrea să arate și la alegeri că nu mai sunt granițe între frați, așa vor candida dintre oamenii din țara veche vre-o 10 în Ardeal, 6 în Basarabia și 2 în Bucovina. În schimb pe listele celor din vechiul regat vor fi și oameni din provinciile unite.

Partidul poporului de sub conducerea generalului Averescu va lupta în câteva cercuri și împotriva partidului național și a celui liberal, pe două fronturi cum spunea dl Goga. Domnia sa a spus la Cluj o vorbă cuminte pe care trebuie să o scoatem la iveală. Vorbind de coborârea numelui M. S'le Regelui în vâltoarea frecărilor politice a spus: noi scoatem Coroana (pe purtătorul ei) din luptele politice. Sufletul ardelenesc are anumite lucruri scumpe cu cari nu glumește. Nu se glumește în Ardeal vorbindu-se de Dumnezeu și de biserică. Noi am socotit totdeauna credința religioasă ca o scăpare a sufletelor noastre îndurerate. Tot așa nu se glumește când e vorba de unirea neamului și de armată. Nu se glumește în sfârșit pe socoteala Coroanei, a Regelui nostru.

La acest cuvânt trebuie să ia aminte toate partidele și mai ales partidul care se numește cu acel fru-

mos nume de «țărănist», și care are credincioși în câteva părți și la noi. De vor să se apropie de țărăimea noastră cuminte și cinstită, ei trebuie să se lase de vorbe nepotrivite despre Rege și biserică. Biserica-i dela Hristos și stăpânirile sunt dela Dumnezeu, ne învață cartea sfântă *Biblia* și noi nu ne vom depărta dela învățăturile ei de dragul nici unor proroci mincinoși.

Mai amintim și de neamurile străine de printre noi. Ungurii s'au hotărât și ei să ia parte la viața politică. Împărțiți și ei în două partide, unul zis al poporului, altul național vor pune candidați în toate cercurile unde sunt de ai lor în număr mai însemnat. Cum spun gazetele candidații lor sunt dintre conducătorii ungurești cei mai de seamă și vor lupta împotriva candidaților români din oricare partid ar fi.

Sașii și nemții noștri nu s'au hotărât încă. În afară de cercurile unde au majoritate și unde vor alege deputați din neamul lor, în celelalte cercuri n'au hotărât încă de vor sprijini partidul național ori partidul guvernului. Socotind după ținuta lor politică din trecut, vor merge mai curând cu cei dela putere.

## Mintea și vinul.

Când omul bea un pahar de vin, mintea se bucură și primește paharul cu inimă bună, pentru că un pahar de vin întărește trupul cel ostenit al omului.

Când omul mai bea încă un pahar, atunci mintea se supără, și se ia la ciartă cu vinul, pentru că spre folosul trupului e de-ajuns un pahar. Dacă se mai bea încă un pahar, vinul începe a împinge mintea ca să-i ia locul. Și de aici ciartă și neînțelegere.

Când se mai bea încă un pahar, — adică al treilea pahar, — atunci mintea supărată, zice vinului: «De-acum rămâi tu în locul meu, — iar omului, — rămâi sănătos, omule. Nu ți-a fost deajuns un pahar să te folosești, ci ți-a trebuit trei, de acum chinuște-te. După trei, știu bine că vor veni 33 și eu n'am ce să mai caut la tine. De acum ascultă de vin.

Și așa dela trei pahare de vin, mintea pleacă dela om.

## FOIȘOARA.

### Un om nemulțumit.

Trăia odată în o țară departe un muncitor și anume un spărgător de piatră. Cum sta el odată lângă marginea drumului și tăia piatră din o stâncă, iată un rege trecu pe drum cu mare paradă. Slugile îi țineau și umbră ca să nu-l ardă soarele. Muncitorul a suspinat în sine zicând: «Doamne, de aș fi și eu un regel!» Un inger i-a răspuns îndată «fie cum zici tu» și s'a făcut muncitorul rege. Dar s'a întâmplat că era în o zi mare dogoreală și soarele străbătea și prin umbrela ce o țineau slugile deasupra capului său. Atunci a zis muncitorul-rege: iată soarele este mai tare decât mine și decât toți regii.

«De aș fi și eu un soare!» Ingerul i-a zis iarăși «să fi!» și s'a făcut muncitorul din rege, soare, și a început acum a usca pământul și a slobozi săgeți de foc în toate părțile. Dar pe când își arăta el puterea în o zi de vară, — iată un nor se ridică, se puse înaintea lui, îl acoperi, îi închise puterea și începu a ploua.

S'a supărat muncitorul-soare și a oftat zicând «iată norul este mai tare decât mine!» «De aș fi și eu un nor». Ingerul i-a zis «să fi!» și s'a făcut nor și a început a ploua fără încetare. Ploaia s'a făcut în valuri cari vuiu îngrozitor, zmulgeau pomii din rădăcini și duceau fără cruțare tot ceea ce întâlneau în calea lor. Dar iată o stâncă de piatră sta nepăsătoare în calea apei și râdea de valurile ei. S'a mâhnit iarăși muncitorul-nor și a zis: «iată stânca aceasta e mai tare ca mine și ca apa mea».

## Conclava.

«Conclavă» se chiamă casa aceea în care se aleg papii dela Roma, adică capii bisericii papistașilor. Această casă e întocmită în chip deosebit așa că e despărțită prin ziduri mari de orice întâlnire cu lumea din afară. Are o singură ușă și decâteori moare un papă și vine vremea să se aleagă altul, pe această ușă intră cei 50 de cardinali alegători și apoi ușa se încuie după ei. Asta e făcută așa pentru că să se poată împedea orice amestec din afară în alegerea papei. S'au gândit apoi ceice au întocmit această casă ca nici cei din lăuntru să nu se sfătuiască prea mult în jurul alegerii. De aceea după închiderea lor acolo li-se pune termen de 3 zile, în care să se sfătuiască între oaltă și să facă alegerea. În această vreme și mâncarea li se dă pe o fereastră mică. Dacă în termen de 3 zile nu s'au putut înțelege atunci pe fereastră li se dă mâncare tot mai puțină și tot mai slabă până ce ajung la pită goală, ca așa să li se domoliască neînțelegerea. Alegerea se face cu votare și nu se gată până când unul din candidați nu intrunește mai mult cu ceva din jumătatea voturilor. Decâteori nu iese din lada de votare această majoritate de voturi — biletele de vot se amestecă cu fân și se aprind în cuptorul din casă. Pe horn iese atunci fum negru și acesta e semn celora de afară că nu s'au putut face alegerea. Când apoi careva intrunește voturi desule se aprind numai biletele cele albe și atunci pe horn iese fum alb. Acesta e semnul că cei din casă s'au înțeles și au ales pe noul papă. Atunci se descuie și ușa și cardinalii ies afară.

Ei, și de ce am pus noi aici la foaie lucrul acesta. De aceea pentru că noi socotim că și pentru politica țării noastre ne-ar trebui așa o casă conclavă. De ani de zile conducătorii noștri politici se sfădesc mereu pe la București, ba încă ne mai bagă și pe noi în zama lor acum cu alegerile. I-a chemat la pace și împreună lucrare și bunul nostru Rege și buna noastră Regină. I-a chemat și țara și poporul, dar n'au voit să asculte și de aceea în o conclavă ar trebui să-i strângem pe toți. Dacă și acolo s'ar certa înainte și pe hornul din casa țării noastre ar ieși tot fumul negru și urât de azi — le-am împușina și slăbi mâncarea. Din carne și supă am tot scădea până am ajunge la crastaveți cu pită goală — și atunci dintr'odată pe hornul din casa țării noastre am vedea eșind fumul cel alb al păcii și înțelegerii dintre conducătorii noștri. Ce bine ar fi!

(it).

«De aș fi și eu o stâncă!» Ingerul i-a răspuns: «să fi!» și s'a făcut stâncă ce sta mândră și neclintită în fața focului și apei.

Dar iată într'o dimineață veni un muncitor, își puse jos lângă stâncă unelte de lucru, zise Tatăl nostru și s'apucă cu ciocanul să taie piatră din stâncă. Atunci muncitorul prefăcut în stâncă suspină și mai greu zicând: «iată omul acesta mic taie mereu din trupul meu și eu n'am ce să-i fac». «De aș fi și eu un așa muncitor!» Ingerul i-a zis «fie voia ta» și s'a făcut iarăși muncitor tocmai pe locul de unde plecase. Și-a găsit și ciocanul pe carele îl lăsase ca să se facă rege. L'a luat în mână și a început a sparge mai departe piatra mulțumit și împăcat cu soarta lui.

(După scriitorul Multatuli.) T. Povață.



# PENTRU SUFLET.

— Evanghelia de Duminecă: a judecării din urmă. —

Ne spune această evanghelie cum va fi ziua judecării. Mergeți cu toți la sfânta biserică și ascultați cât de măreață și cât de înfricoșată va fi ziua aceea. «Fiul omului» adică Isus va veni atunci și va șede pe scaunul mării încunjurat de toți îngerii ceriului. Toate neamurile și toate sufletele se vor aduna și vor sta atunci înaintea judecării și a dreptului Judecător.

Creștinilor! să nu uitați că și noi vom fi acolo. Ca mâne-poimâne vom intra în pământ, pentruca să putrezească mai întâi oasele și carnea noastră, așa precum și grâul înainte de a răsări trebuie aruncat în pământ să se topiască.

Când va sosi apoi ziua cea mare a învierii un glas va pătrunde la noi în adâncul pământului și va striga: *sculați-vă morților*. Se va mișca atunci țărâna noastră, se vor încheia din nou oasele noastre și sufletul nostru cel nemuritor va intra în ele ca să le scoată din pământ. Un alt glas vom auzi apoi strigând: *veniți acum la judecată!* Și va trebui să plecăm la judecata cea din urmă. Creștinilor! La judecata din urmă nu vom putea lua apărători și nici cu bani nu vom putea strâmba cumpăna ei. Judecata din urmă va lămuri deplin toată viața, toate gândurile și faptele noastre așa precum soarele și lumina lămurește

întunerecul din casă. Nimenea și nimica nu ne va putea apăra în ziua aceea decât faptele noastre cele bune. Să ducem dar cu noi în cealaltă lume cât mai multe fapte bune. Intre acele fapte să fie și milostivirea. Luați aminte că despre aceasta va trebui să răspundem mai întâi în ziua judecării. Ascultați în evanghelia de Duminecă cum mustră și pedepsește Isus pe cei nemilostivi: «Gol am fost și nu m-ați îmbrăcat, flămând am fost și nu mi-ați dat să mănânc, am însetat și nu mi-ați dat să beau, bolnav am fost și nu m-ați cercetat... duceți-vă dela mine blăstămaților în focul cel veșnic». Ascultați cum întreabă cei pedepsiți: «Doamne când te-am văzut gol, flămând, bolnav și nu te-am ajutat?» Isus răspunde: «amin zic vouă, întru cât nu ați făcut aceasta unuia dintre acești frați mai mici ai mei nici mie n'ați făcut». Cine sunt acei frați mai mici ai lui Hristos? Sunt văduvele și orfanii, sunt săracii, năcăjiții și lipsiții, sunt bolnavii cu sufletul și cu trupul. Iată, pentru ei Hristos ne cere mila noastră, iubirea și ajutorul nostru.

Creștinilor! să nu uităm că și noi vom fi pedepsiți sau răsplătiți cu vorbele: «*duceți-vă dela mine*» sau «*veniți la mine*», așa după cum purtările și faptele noastre în această lume au fost bune sau rele.

I. Tâlcuitor.

## Sfaturi și învățături politice.

— Câte partide avem și cum le chiamă. —

Stăm în fața alegerilor și de aceea am aflat de bine să facem o socoată cetitorilor gazetei noastre despre câte și ce fel de partide politice avem. Avem multe partide, unele mai vechi altele mai nouă.

Partidele mai vechi sunt: 1. *Partidul național* de sub șefia lui Iuliu Maniu. 2. *Partidul național-liberal*, care ține acum cârma țării și are ca șef pe Ionel Brătianu. 3. *Partidul naționalist democrat* de sub conducerea lui N. Iorga. 4. *Partidul conservator-democrat* de sub șefia lui Take Ionescu.

Partide mai nouă sunt: 5. *Partidul poporului* de sub șefia generalului Averescu. 6. *Partidul țărănesc* de sub șefia mai multora. 7. *Partidul social-țărănesc* făcut acum mai de curând. 8. *Partidul conservator* cu șefia lui Marghiloman și 9. *Partidul socialist*.

Acum D-Voastră ne veți întreba în care din aceste partide să intrăm și cu care să ținem? Noi răspundem așa: În casa nici unui partid să nu intrăm, dar să ținem cu toți oamenii de pricepere, de muncă și de omenie în ori care partid ar fi ei. Iată de ce. Țara este greu bolnavă și are acum lipsă de toți doftorii ce-i are, de toți oamenii pricepuți și cinstiți.

Fiecare din cele 9 partide are și astfel de oameni buni, dar numai un singur partid n'are atâția de câți are lipsă țara. De aceea va trebui ca toți

cei buni din toate partidele să-și dea mâna și munca pentru a lega și tământului ranele țării. Dar cele 9 partide tocmai lucrul acesta nu-l fac, pentrucă ele nu strâng pe oamenii cei de ispravă la olaltă ci îi împrăștie, ba încă îi și îndușmănesc și îi umplu de ură și vrajbă. Și dacă ele nu-l fac, hai să-l facem noi, să-i strângem noi pe cei buni la olaltă. Lucrul acesta îl vom putea face așa dacă vom alege acum pe cei buni în oricare partid îi aflăm și îi vom trimite la București cu rugarea și porunca să caute acolo nu sfada ci pacea și apropierea unora de alții, să se sfătuiască toți și să pună umărul toți la plecarea pe calea cea bună a treburilor țării. Să-i punem pe suflet fiecărui deputat ce-l vom alege să caute a stânge vrajbele politice și hărțuile de partid.

Da de cumva așa i-am putea scoate pe conducătorii noștri din tranșeele și luptele politice de partid, cari sunt o adevărată pacoste pe țara noastră cea tânără.

T. Povață.

## Impărțirea pământului.

— Cum se va face. —

În vederea împărțirii pământului mai întâi se fac așa numitele tablouri de îndreptățire, adică lista acelor cari au drept să capete pământ. Aceste tablouri le fac comitetele locale alcătuite din fruntașii satului și din 4 țărani aleși din popor. Aceste liste se înaintează apoi judecătorilor de ocol iar judecătorii se întorc cu ele în

comunele de unde s'au trimis și acolo, la fața locului cearcă cu deamănuntul pe fiecare din listă, să vadă că oare după dreptate a fost indus acolo să capete pământ. Pentru fiecare om băgat în lista îndreptățitorilor la pământ sunt 24 de întrebări. Se întreabă despre fieștecare de e căsătorit sau ba, a luat sau nu parte în războiu, este sau nu invalid, a avut moșie sau a lucrat ca arândator sau muncitor, a fost voluntar și în care armată, are ceva avere și casă și ce avere are, ar vrea să se colonizeze în altă parte, întrucât acolo nu va fi pământ — și altele.

Precum se vede listele se fac cu bună chibzuală și cu dreptate ca să poată ajunge la pământ aceia cari merită și au lipsă de el.

După aceste liste de îndreptățire vor fi deplin limpezite și întărite se va purcede la expropriere. Și anume moșiile ce cad sub împărțea se vor măsura de ingineri. 200 de jugăre se vor lăsa proprietarului iar celalalt pământ va trece îndată în proprietatea statului. Statul îl va da apoi numai decât țăranilor îndreptățiți, iar inginerii se vor apuca să împărțească după jugăr și să-l dea ca moșie de veci omului.

Se înțelege că din lipsa cea mare de ingineri împărțelile din urmă vor merge mai încet, dar vorba este că pământul făgăduit se va da cu dreptate — și țăranii asta o cer.

## Plata dărilor.

Ministerul de finanțe dă de știre că lumea este datoare să plătească dările vechi, scrise pe anul 1921—1922 dupăcum rânduiește legea nouă. Dar asta nu însemnează că se plătesc toate dările după noua lege făcută de guvernul Averescu. Comisiile însărcinate cu prețuirea averii nemișcătoare vor lucra înainte până se va isprăvi prețuirea averilor tuturor locuitorilor țării.

După ce se vor găta aceste lucrări se va purcede apoi la schimbarea legii de dare.

Se vestește că se vor scărița unele dări după avere și se vor ridica cele după afaceri (învârteli). Așa și trebuie pentrucă planurile de dări făcute de guvernul Averescu aveau multe greșeli între cari era și aceea că se prețuia averea nemișcătoare după prețurile ridicate de azi. Dările urmau să se arunce după cât face și prețuiește averea și nu după cât venit aduce — în vreme ce țăranul își da vitele și vinul cu prețuri foarte scăzute ba chiar cu pagubă dacă și-ar computa munca și cheltuelile băgate în ceea ce vinde.

Noi știm că trebuințele țării sunt mari și nevoile multe și de aceea dări trebuie să plătim. Cerem însă ca ele să fie împărțite cu dreptate și stunci le vom plăti cu drag ca să scoatem țara la liman.

## „Foaia Poporului“

acum pentru a doua oară sare cu ură împotriva noastră. Adică Foaia nu, căci hârtja e răbdurie, dar este aici la Sibiu un domn tipograf care a învățat să culeagă din cutii literă după literă și să le pună lângă olaltă ca să iasă pe hârtie cuvântul scris de alții. Într-o bună zi crede că poate fi meșter nu numai cu mâna și asifel se apucă să scrie el gazeta pentru popor. De lucru mare s'a apucat căci de sufletul poporului și de mintea lui trebuie să te apropii cu sfințenie și cu pregătire. Într-o vreme l'au ajutat oameni cu inimă și a mers bine. Când au văzut însă, că culegătorul de litere



s'a cocoțat și vrea să le îndrepte el frământarea cinstită a minții lor, l'au părăsit pe rând de a rămas singur. Dar gazeta aduce a bani frumoși, muncii din greu de țărani dornic de lumină. Și el s'a ținut înaintea să scoată foaia mai mult cu foarfeca decât cu peana. Taie din alte foi și pune la a sa ce și cum găsește, ca să umple paginile și să vină părălutele.

Acum a ieșit foaia noastră, în care veți fi văzut cum ne silim să punem tot sufletul nostru cinstit, toată căldura inimii noastre curate, și toată truda minții noastre jertfă pe altarul luminării, îndreptării și înălțării sufletului multimei. Bucuria și mulțămirea cetitorilor noștri arătată în mulțime de scrisori ce ne sosesc zi cu zi, sunt dovadă, că am venit la vreme să intrăm în casele lor cu «Lumina Satelor». Dar asta doare amar pe d-l Bratu dela «Foaia Poporului», că pe măsură ce ne sosesc noauă abonamente li vine și lui «Foaia» înapoi.

Domna sa nu se oprește însă la această amărăciune pe urma pierderii bănești, pe care nu o mai poate încunjura, ci vrea să ne și dăscălească. Ci că «popii să ne lase 'n pace cu gazetele lor». O fi acesta un gând zămislit în mintea unui om care nu mai are pe Dumnezeu în sufletul său. Dar tot creștinul cu scaun la judecată știe că întâi apostolilor și prin ei tocmai preoților li-s'a dat porunca «Mergând învățați toate neamurile...» ca lumina lui Hristos să lumineze tuturor. Cine altul decât preotul a fost purtătorul de lumină în satele noastre în tot trecutul nostru de suferințe până la aceste zile de mărire.

Numai din porunca de a ne împlini datoria de învățatori, luminători și îndreptători ai vieții poporului nostru am pornit «Lumina Satelor», căci zilele rele sunt. Credincioși poruncii: «Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor» am pornit la drum. Nu gândul la câștig, ci dorul de a împăraștia lumină ne călăuzește și asta e țaria noastră, pe care nu o va birui nici o răutate omenească.

## Povește economice pe Februarie.

**Acasă și în grădina.** Nu intra însuși și nu îngădui nimănui să intre în locuință cu încălțăminte înoroiată. În leșia de frecat (șurluit) lavițe, mese și alte asemenea obiecte, adăcă puțin var nestâns și de trei ori atâta nisip mărunt. Decât vase de lut, revizite proaste și mașină de fert nevoeșe, sub cuvânt de eft nătate, negreșit mai bine vase de metal, scule trainice și mașină cu frigătoare și căldare de apă. La fert și în deosebi pentru lapte nu întrebuința decât vase spălate cu leșie.

În lipsa unei magazii de păstrat grăunțele, te poți ajuta așa, că întocmești, în fundul podului, un fel de gâbănaș spațios, podit în regulă, cu ușe de incuiat și adăpostind coșuri și lăzi pentru grăunțe.

Vinde semințele ce ți ar prisosi. Deprinde juncii la jug și mânzi la ham și călărit, se înțelege, după ce au ajuns vârsta cuvenită. Stropește gunoii cât mai des cu urină (ud). Prăgătește legăturile pentru snopi acum iarna, iar nu în ajunul sau chiar în toial secerișului. Intocmește răsadnița pe un gros așternut de gunoii ferbinte și apoi seamănă țelină (țelei), lăptucă (sălată), pătlăgele (poradice), varză și c. l., așa dar semințe, cari resar foarte în silă.

Dacă pământul ți e rădău, sapă cu hârlețul (arcoul) cât mai adânc, greblează și apoi sădește căței de usturoi (aiu) cum și petrinjei, morcovi, mazăre și spinac (spinat, spănac) cari încolțesc cu anevoie și îndură frigul cu înlesnire.

Grămădește și apasă în jurul pomilor roditori zăpada multă; urmarea e, că înfloresc într'un târziu și rămân astfel scutiți de brumă. Pe dată ce pământul s'a sbit bineșor, strămută agrișii, strugurei (coacăza, rozinchi), smeuza și începe a sădi altoii și pomii tineri unde se cuvine. Retează și tunde gardurile vii.

Dacă n'ai apucat a podi grajdul cu blane și așa scumpe și nu trainice, pardosește-l cu cărămidă și cement, acest fel de pardoseală fiind eft nă, trainică și ușor

de reparat. Decât grajduri multe, scunde, întunecoase și împrăstiate, cari îngreiază privegherea și manipulația, mai bine unul singur, mult două, firește spațioase, înalte, luminoase, înzestrate cu iesle deplin încheiate. Când și când mătură grinda și pereții grajdului de praf, gozuri, păinginiș și nu îngădui găinilor să doarmă unde ar fi murdărind nutrețul cu pene și găinaț. Nu da la vite pâne mucegăită sau înflorită, nu ovăș proaspăt și nici mlădițe de cartofi crescute la întunec. *D. Comșa.*

## Știrile săptămânei.

**Câți locuitori are România-Mare?** România întregită de azi are 13 milioane și jumătate de Români, 1 milion și 100.000 de Unguri, 1 milion de jidani, jumătate de milion de nemți, 200.000 de Bulgari, 50.000 de Sârbi, jumătate de milion de slavi (Ruși, ruteni, ucrainenii) și 10.000 de alte neamuri.

**Scaune de deputați în sfatul țării** sunt cu totul 365 și 172 de senatori. După provincii în vechiul regat sunt 179 de deputați și 86 senatori, în Ardeal 118 deputați și 53 senatori, în Basarabia 51 deputați și 24 senatori, iar în Bucovina 17 deputați și 9 senatori.

**Studentimea dela Cluj** nemai putând răbda bârfelile gazetei ungurești de acolo «Ellenzék» au tăbărât asupra redacției și a făcut stricăciuni. Nu e bine să-ți faci dreptate cu pumnul, dar odată trebuie să se desmetecească și străinii de printre noi, că acum trăim în țara românească pe care trebuie să o cinstească și ei.

*Din Scripturi cetire:* «Intru toate zilele aduți aminte de cele mai de pe urmă ale tale — de moarte și de ziua judecării — și în veac nu vei păcătui».

(Sirah 7, 38).

**In vederea alegerilor.** In zilele alegerilor de deputați și senatori, alegătorii vor putea călători gratuit pe căile ferate cl. III. Dacă vor arăta certificatul de alegător la casieria unde se dau bilete de călătorie vor primi de aici bilete pentru dus și întors fără să plătească. Această ușurare s'a făcut pentru ca cei ce au să-și dea votul în altă parte, decât în locul unde se găsească, să nu fie împiedecați de cheltueli.

**La Roma** a fost ales ca papă cardinalul Ratti care a primit numele de Piu al XI. Despre felul cum se face alegerea papei cetiți articolul «Conclava».

**Câți oameni au murit în războiu și câți în gripa ce a venit după războiu?** După socotelile ce s'au făcut gripa (boala) din toamna anului 1918 a ucis în 5 luni 20 milioane de oameni, iar războiul în 5 ani 4 milioane. Adecă gripa a omorât mai mulți oameni în 5 luni decât războiul în 5 ani. Se adeverește și aici teama popoarelor de ciuma ce vine după războaie.

**Impuținarea crâșmelor** au cerut-o muncitorimea de pe valea Jului cu rugare la ministru. In rugarea lor ei dovedesc că spre pildă în Petroșani sunt 65 de crâșme la 2500 familii, adecă tot la 40 familii se vine un birt în loc de școală. Laudă lor și pildă altoral.

„Crucea Roșie“ secția de aici aranjază la 20 Februarie o serată la Unicum și având în vedere scopurile înălțătoare ce le are, roagă publicul pentru sprijinire.

**Carnea de vită** se vinde la București precum scriu ziarele dela 13 Lei în sus până la 18 Lei.

**Leul** se ține tot la 9 și jum. centime. Dolarul se plătește la bursă cu 132—134 Lei.

**Un premiu (o plată) de 10 000 Lei** a pus o gazetă din Cluj («Gazeta Ardealului») pentru aceia din cetitorii ei cari vor ghici câți deputați vor ieși din partidul dela cârmă și câți din celelalte partide de împotrivire (opozitie). 5000 de Lei se va da pentru răspunsul cel mai aproape de cum vor ieși lucrurile iar ceilalți 5000 pentru răspunsuri mai depărtate cu ceva.

**Prețul aurului** la minele din Abrud și Baia-Mare a fost fixat de Stat la 27 mii Lei kilogramul.

**La 15 Februarie** se vor pune în circulație pentru prima oară monedele de metal de 25 de bani.

**Comisia de statorire a graniței** româno-ungurești și-a început lucrările în Macău și se așteaptă să isprăvească până la 16 Februarie.

**Măncători de pământ.** Niște învățați din America fac cercetări că oare nu s'ar putea hrăni omul și cu pământ. Ei zic că în unele locuri din Rusia și India este un fel de pământ negru pe care unii oameni de acolo îl amestecă cu iarbă și frunză și apoi îl mănâncă. Ba se zice că ar fi și gustos.

Noi însă zicem să-l mănânce mai departe ei sănătoși.

**Răsplată fără zăbavă** și-a luat un ucigaș din Italia în zilele acestea. Și anume un om se întorcea dela vânat cu pușca pe umăr. La o cotitură de drum un dușman al lui a sărit din o ascunzătură și la junghiat pela spate cu un cuțit. Omul a căzut jos dar în cădere pușca de pe umăr s'a descărcat și a împușcat pe ucigaș. Astfel ucigașul și-a primit îndată pedeapsa din aceasta lume și va primi și pe cea din cealaltă lume.

**Mare zăpadă** a căzut mai ales în părțile nordice ale țării: Bihor, Arad și Munții Apuseni. Multe trenuri au fost silite să-și oprească drumul, Foile scriu că și simplonul, adecă trenul cel mai mare și repede ce ne leagă cu Țările din Apus, a fost oprit odată în loc de neaua cea multă. De ar fi semn de an bun și îmbelșugat!

**Cu automobilul din America la București** a făcut drumul românul din Macedonia Vasile Gorgale. Era de multă vreme dus din țara lui și acum l-a apucat dorul să o vadă. Fiind de meserie șofer (conducător de automobil) nu s'a putut despărți de mașina lui. A plecat deci din Detroit Michigan până la New York. De aici pe vapor până la Havre, și de aici iarăș a pornit cu mașina, cu toată iarna aspră și viscoloasă. Ia trebuit multă îndrăzneală românului, dar el a voit să-și facă cheful. Veni prin Paris, Zurich, Viena, Budapesta, Oradea-mare, Cluj, Sibiu, Brașov până la București. A îndrăznit și a biruit.